

جامعه شناسی

پایه نهم

نام دبیر: مریم یابنده چهرمی
استان فارس - شهرستان مرودشت

Lm.yabandeh@hotmail.com

مای دررس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

جهان دو قطبی

در چه صورت جهان غرب ، با چالش های پنهان جدید مواجه نمی شد ؟

اگر جهان غرب پس از حل چالش های پیشین ، پاسخگوی نیاز های دنیوی و معنوی آدمیان بود با چالش های پنهان جدید روبه رو نمی شد .

اشکال مختلف چالش های جدید عبارتند از:

درون فرهنگی و بین فرهنگی

ذاتی و عارضی

معرفتی و علمی

معنوی و دینی

اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و

فرهنگی
منطقه ای و فرآ منطقه ای

مقطعی و مستمر

خرد و کلان

◆ چالش های جدید در بسیاری از موارد چندین صورت دارند یعنی اینکه برخی از آن ها در عین حال که اقتصادی یا اجتماعی هستند ، می توانند خرد یا کلان ، مقطعی یا مستمر نیز باشند .
ایمانی فکر و غنا نمونه کدام یک از صورت های نام برده می باشد ؟
اقتصادی ، مستمر ، ذاتی و ...

مای دارس
گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

لیبرالسم قرن **هجدهم** و **نوزدهم** را لیبرالسم متقدم می نامند
این لیبرالسم رویکردی **فردی** و **اقتصادی** داشت .

پیامدهای شکل گیری لیبرالسم متقدم عبارت اند از:

نظام اروپای رفاهی و ارزش های اجتماعی مربوط به آن در هم ریخت .

کشاورزان را از پردگی رها کرد و به آنها اجازه داده شد تا مهاجرت کنند و درباره شیوه زندگی خود تصمیم بگیرند.

موانع ارزشی و هنجارهای پیشین مانند غیر قابل فروش بودن زمین را از پیش پای صاحبان ثروت برداشت .

کشاورزان را به صورت کارگرانی در آورد که سرمایه وجود خود را در معرض خرید صاحبان ثروت و صنعت قرار می دادند.

سرمایه دلران آزادانه به استثمار و بهره کشی از پرندگان جدیدی که به ظاهر از قید و بندهای گذشته رها شده بودند ، پرداختند.

مای دارس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

نظریه پیدایش لیبرال معتقد بودند که:

آزادی فعالیت صاحبان سرمایه شامل پیشرفت جامعه است .

مخالف هر نوع مداخله دولت بودند .

کمک به مستعبدان را پیروده می دانستند .

وضعیت توانخانه ها در انگلستان ، پیهنگام انقلاب صنعتی به گونه ای بود که مستعبدان مرگ را به زندگی ترجیح می دادند .

مای دارس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

هدف چارلز دیکنز از نوشتن رمان الیور توئیست

به سخره گرفتن توانگاه ها و فیلسوفانی که الهام بخش و مدافع آن ها بودند.

او معتقد است :

1- اگر کسی از والدینش قدرت و ثروت دریافت نکند و جامعه نیز خواهان کار او نباشد ، هیچ گونه حتی برای دریافت مواد غذایی و شکایت از مقام و موقعیت خود ندارد.

2- در طبیعت جایی برای چنین کسی وجود ندارد ، طبیعت حکم به رفتن او می دهد و خود نیز این حکم را اجرا می کند.

مای درس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

ویکاردو اقتصاددان کلاسیک مخالف دخالت دولت در اقتصاد و افزایش دستمزد کارگران

بود .

او معتقد است :

- 1- افزایش دستمزد کارگران موجب افزایش رفاه آنان شده و همین امر موجب بالاتر رفتن تولید نسل آنها و پیدایش مشکلات بعدی می شود .
  - 2- اگر حکومتگران بکنارند :
    - سرمایه پرسود ترین راه خود را دنبال کند .
    - کالاها قیمت مناسب خود را داشته باشند .
    - استعداد و تلاش به پاداش طبیعی خود برسد .
    - پاداش و حمایت مجازات طبیعی خود را ببینند .
- پیشرفت کشور به بهترین وجه تامین خواهد شد .

مای درس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

یخوانیم و بدانیم

انگلیسی دولتمردان تا شد موجب اقتصادی لیبرالیسم حاکمیت - راسل لردجان جمله لردبر بزرگ مشهور فیلسوف راسل برتراند . کنند خودداری ایراند قحطی با مقابله برای انسانی هر از - . داشت جانی تلفات نفر میلیون نیم و یک به قریب و مهاجر نفر میلیون یک از بیش قحطی این خوردند می جوشیده کم برگ پار یک ساعت هشت و چهل هر روسکومون ساکنان قحطی، اوج در نکرد مردم به کفکی هیچ تنها نه دولت و . نگرفت را ایراند از جو و گندم صدور جلوی حتی ، گرسنه مردم . کردند می نظاره خشم هدیا می انجام بریتانیا ارتش حمایت پا که را غلات این صدور،

چگونه چالش فقر و غذا در پطن کشورهای غربی پدید آمد؟

لیبرالیسم با تاکید بر شعار آزادی مخصوصا آزادی اقتصادی راه استعمار را برای صاحبان ثروت باز کرده و عدالت را نادیده گرفته بود .

مای درس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

◆ اندیشه‌مدان علوم اجتماعی و سیاسی در نقد لیبرالیسم متقدم از دو مفهوم آزادی مثبت و منفی سخن گفته اند. نظرات آیزیا براین در مورد این دو مفهوم را مطالعه کنید و نتیجه را به کلاس ارائه نمایید.

آیزیا براین فیلسوف سیاسی بریتانیایی در نوشته ای به نام «دو مفهوم آزادی»، فرقی میان دو مفهوم آزادی مثبت و منفی می‌گذارد. از نظر وی:

آزادی منفی (آزادی از) به معنی: تحصیل نکردن مانع و محدودیت از طرف دیگران است و آن را متعلق به مکتب سنتی لیبرالیسم مربوط می‌داند که از قرن 17 تا 19 در بریتانیا و فرانسه پدید آمد.

آزادی مثبت (آزادی برای) به معنی: توان تمیز و رسیدن به هدف و از سوی دیگر به معنی استقلال یا خود فرمانی در مقابل وابستگی به دیگران است.

مای دارس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

◆ در مقدمه درس از صورت‌های متفاوت تضادها و چالش‌های جدید سخن گفتیم . آیا می‌دانید تقسیم سیاسی جهان به بلوک شرق و غرب در زمره کدام یک از این صورت‌ها بود ؟

فراموش نکنید که این تقسیم‌بندی درون فرهنگی است .

تقسیم سیاسی جهان به بلوک شرق و غرب چگونه به وجود آمد ؟

دو جریان راست و چپ طی قرن بیستم بلوک غرب و شرق را به وجود آوردند . بلوک شرق شامل شوروی سابق ، کشورهای اروپای شرقی و چین بود . بلوک غرب آمریکا و اروپای غربی را در بر می‌گرفت .

مای دارس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

شکل گیری بلوک شرق و غرب

- ◆ برخی از اندیشمندان اروپایی برای حل مشکل فقر و غنا نظریه‌هایی را در چارچوب ارزش‌ها و آرمان‌های شرقی مطرح کردند. این اندیشمندان اروپایی مارکس بود.
- ◆ او در نیمه دوم قرن 19 به نقد لیبرالیسم اقتصادی پرداخت.
- ◆ مارکس معتقد بود چالش جامعه سرمایه‌داری با یک حرکت انقلابی قابل حل است.

جامعه آرمانی مارکس چگونه جامعه‌ای است؟

- جامعه‌ای که از فردگرایی لیبرالیستی و اقتصاد سرمایه‌داری عبور می‌کند.
- جامعه‌ای که مالکیت خصوصی را از بین می‌برد.
- جامعه‌ای که صورتی سوسیالیستی و کمونیستی پیدا می‌کند.

مای دارس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

مارکسیسم ، سوسیالیسم ، کونیسم

مارکسیسم ناظر به اندیشه های سیاسی مارکس است. مارکس، سوسیالیسم را مرحله ای انتقالی برای رسیدن به کونیسم می دانست.

سوسیالیسم و کونیسم - در مقابل فردگرایی لیبرال - دو رویکرد جامعه گرا هستند.

سوسیالیسم به مالکیت خصوصی معتقد است ولی مانند سرمایه داری آن را مطلق نمی داند.

ولی کونیسم به مالکیت خصوصی قائل نیست.

مای دارس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

شکل گیری بلوک شرق و غرب

چگونگی شکل گیری اصطلاح چپ و راست

بعد از انقلاب فرانسه طرفداران لیبرالیسم در طرف راست و منتقدان لیبرالیسم در طرف چپ مجلس فرانسه قرار گرفتند این دو گروه با عنوان دو جریان چپ و راست شناخته شدند.

چگونگی شکل گیری احزاب سوسیالیستی و کمونیستی

مخالفان سرمایه داری (جریان چپ) احزاب سوسیالیستی و کمونیستی را تشکیل دادند.

◆ حزب کمونیست شوروی در سال 1917 توانست قدرت را در روسیه به دست بگیرد.

مای دارس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

شماره جوامع سوسیالیستی عبارت بود از :

عدالت اجتماعی و توزیع مناسب ثروت

جوامع سوسیالیستی نیز پس از مدتی با مشکلات اساسی مواجه شدند.

این مشکلات عبارت بودند از:

- 1- **لزوم رفتن آزادی افراد:** سوسیالیست ها به بهانه عدالت اقتصادی که آنها آزادی معنوی، بلکه آزادی دنیوی افراد را نیز لزوم می بردند.
- 2- **پیدایش طبقه جدید:** مارکس و مارکسیست ها طبقه و نظام طبقاتی را محصول سرمایه داری می دانستند و آن را مورد انتقاد قرار می دادند اما در دمان کشورهای سوسیالیستی نیز طبقه جدیدی (پرولتاریا) شکل گرفت که نه بر اساس ثروت بلکه بر مبنای قدرت سازمان می یافت.

◆ چالش بین بلوک شرق و غرب در تمام قرن بیستم تا فروپاشی بلوک شرق در سال 1991 ادامه داشت.

مای درس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

چالش بین بلوک شرق و غرب چالشی فراموش شده ای بود زیرا :

این دو بلوک با دو اقتصاد و سیاست متفاوت ، جهان را به دو قطب اصلی تقسیم کرده بودند و آمریکا و شوروی به عنوان دو ابر قدرت در کانون این دو قطب قرار داشتند .

چالش بین بلوک شرق و غرب چالشی درون فرهنگی بود زیرا :

- هرچند این دو بلوک از نظر سیاسی و اقتصادی و جغرافیایی در دو بخش متمایز و جدا قرار می گرفتند اما :
- به فرهنگ واحدی تعلق داشتند یعنی هر دو بلوک درون فرهنگ غرب قرار داشتند .
  - رویکرد مارکس نسبت به عالم ، رویکردی سکولار بود و در چارچوب همان پیمان های نظری فرهنگ غرب به حل مسائل اجتماعی جامعه خود می پرداخت .

◆ پس چالش بین بلوک شرق و غرب فراموش شده ای و درون فرهنگی بود و مسئله ای و بین فرهنگی نبود .

مای دارس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

◆ در دوران تقسیم دو قطبی جهان به بلوک شرق و غرب ، هر یک از کشورهای منطقه خاورمیانه به کدام یک از دو قطب تعلق داشتند .

کشورهایی مانند **سوریه ، مصر و یمن شمالی** به **بلوک شرق** تعلق داشتند .
کشورهایی مانند **ترکیه ، ایران ، اسرائیل و یمن جنوبی** به **بلوک غرب** تعلق داشتند .

پایان

مای دارس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir